

İÇİNDEKİLER

Teşekkürler	xiii
Üçüncü Baskıya Giriş	xvii

GİRİŞ

Kitapta ele alınan çeşitli durumlar	ixx
İkidilliliğin dili	ixx
Ailede ikidilliliğin türleri	xxi
Çeşitli ikidillilik durumları	xxiv
Kitabın içeriği	xxv
Yazar	xxvii
Kitabın üslubu	xxviii

BÖLÜM A – Aile Soruları

A1	Çocuğumun ikidilli olmasının avantajları nedir?	31
A2	Bazı aileler ikidilli çocuklar yetiştirmede diğerlerine göre daha iyi bir konumda mıdır?	36
A3	Çocuğun dil gelişiminde anne, babadan daha önemli midir?	38
A4	Ebeveynler çocuklarının ikidilli olması gerektiği konusunda anlaşamazsa ne olur?	40
A5	Çocuğumuzu ikidilli yetiştirmek evliliğimizi etkiler mi?	42
A6	Büyükanne - büyükbaba ve geniş aile ikidilliliği onaylamazsa ne olur?	43
A7	'Tek kişi-tek dil' (TKTD) yaklaşımı nedir? Etkili midir?	45
A8	Yalnız bir annemim/babamım. Çocuğumu ikidilli nasıl yetiştirebilirim?	47
A9	Hiçbirimiz ikinci bir dil bilmiyoruz. İkidilli olması için çocuğumuza nasıl yardım edebiliriz?	48
A10	Çocuklarım aile dışındayken dillerden birini çok az kullanabiliyor. Ne yapmalıyım?.....	49

- A11 Çocuğumun televizyonu bir dilde mi yoksa her iki dilde dinlemesi için teşvik etmeliyim?50
- A12 Çocuklarım iki dil konuşabiliyor. İki kültürü de almaları için nasıl yardım edebilirim?52
- A13 Çocuğun iki dilinin ev dışında uygulanması ve desteklenmesi ne kadar önemli?53
- A14 İkidillik için ne tür bir topluluk desteği önemlidir?54
- A15 Komşularım toplumla daha çok bütünleşmemiz gerektiğini düşünüyor, bu da ev dilinden farklı bir dil kullanmak demek. Aynı mı kalmalıyız, bütünleşmeli miyiz?55
- A16 Çocuğumla birlikte ikinci bir dil öğrenebilir miyim?56
- A17 Başka bir ülkeye yeni taşındık. Çocuklara yardım etmek için (ev sahibi) ülkenin dilini evde konuşmalı mıyız?57
- A18 Evlat edinilmiş çocukla ilgili dil stratejimiz nasıl olmalı?59

BÖLÜM B Dil Gelişimi Soruları

- B1 İkidilli çocuk yetiştirmede en önemli faktörler nelerdir?63
- B2 İkidilli olmak bazı çocuklarda diğerlerine göre daha mı kolaydır?.....65
- B3 Küçük bir çocukken ikidilli olmak daha mı kolay?.....67
- B4 İkidilli çocuklar, iki dilleri olduğunun farkına hangi yaşta varır?68
- B5 Çocuğumun dili erken öğrenmesi, dili beyinde daha iyi depolaması açısından daha mı iyi?.....69
- B6 Çocuğum iki dili eşit akıcılıkta konuşabilecek mi?70
- B7 İki dili birlikte mi, birini diğerinden sonra geliştirmek mi daha iyi?72
- B8 Çocuğumun her dildeki gelişiminin normal ve makul olduğunu nereden anlarız?74
- B9 İkinci bir dil öğrenmek, ilk dilin gelişimiyle çatışır mı?75
- B10 Çocuğumun ikinci dilinin daha az gelişmiş olmasının herhangi bir yararı olur mu?77
- B11 İkidillilik çocuğumun zekâsını nasıl etkiler?79
- B12 Çocuklarımla başarılı olmalarını istiyorum. Ağırlığı ilk dil / çoğunluk dili becerilerine mi vermeliyim?.....84
- B13 Çocuğum farklı durumlarda ve farklı kişilerle (örnek: misafirlerle) iki dilini ayrı ayrı mı kullanmalı?85
- B14 Çocuğum aynı kişiyle konuşurken iki dil kullanmalı mı?..... 88

B15	Çocuğumun tutumu ikinci bir dil öğrenmesini etkiler mi?.....	89
B16	Çocuğumu üç dilde yetiştirmek mantıklı olur mu?.....	91
B17	İkidillilerin üçüncü bir dil öğrenmesi, tekdillilerin ikinci bir dil öğrenmesinden daha mı kolaydır?.....	94
B18	Kız ve erkek çocukların ikidilli konuşma ve okuma-yazma gelişimleri farklılık gösterir mi?	95
B19	İkidillilik gelişiminde, ilk çocuklar küçük kardeşlerden farklı mı?	96
B20	Çocuğum iki dilini birbirine karıştırıyor. Bu normal mi?	97
B21	Dil değiştirmenin herhangi bir yararı veya amacı var mı?.....	99
B22	İkidilli çocuğum ne zaman bir dilden diğerine yazılı ve sözlü çeviri yapabilecek?	102
B23	Çoğunluk dilindeki kitle iletişim araçları deneyimi çocuğumun ikidillilik gelişimini ne kadar etkiler?	103
B24	Müzik ve tiyatro çocuğumun ikidilli gelişimine yardımcı olur mu?	105
B25	Bilgisayarlar ve Bilgi Teknolojisi çocuğumun ikidilliliğini etkiler mi?	105
B26	Çocuğumun dillerinin yetişkinlik döneminde de devam etmesi iş başarısında ne kadar önemlidir?.....	106
B27	Çocuklarımla kullandığım dili (dilleri) değiştirmem gerek. Bu onları nasıl etkiler?	108

BÖLÜM C Sorunlarla İlgili Sorular

C1	Çocuğumun ikidilli olmasının dezavantajları nedir?.....	110
C2	Çocuğum iki dili birbirine karıştırıyor. Ne yapmalıyım?	115
C3	Çocuğum dillerinden birini kullanmayı reddediyor. Ne yapmalıyım?.....	117
C4	Ergenlik dönemindeki çocuğum gittikçe daha çok çoğunluk dilini konuşuyor. Ne yapabilirim?	119
C5	Çocuğumun iki dili arasındaki denge değişiyor. Bir dilin kaybolmamasını nasıl sağlarım?	120
C6	Çocuğum iki dili, tekdilli çocuklara göre, yarım yarım mı öğrenecek?	122
C7	Çocuğumun düşünmesi ikidilli olmaktan etkilenir mi?	123
C8	İkidilliliğin beynin çalışmasına bir etkisi var mı?	1234
C9	İkidilli çocuklarım iki farklı kültürden dolayı kimlik sorunu yaşar mı?.....	125

- C10 Eđer çocuklarını ikidilli ve iki(çok)kültürlü yetiştirirsem benim kimliğim de değişir mi?.....129
- C11 Yaşamak için başka bir ülkeye gidersek kimliğimize ne olur? ...130
- C12 İkidilliliğin çocuğumun kişiliği üstünde herhangi bir kötü etkisi olur mu?.....132
- C13 İkidilliliğin çocuğumun arkadaşlıkları ve sosyal gelişimi üstünde herhangi bir kötü etkisi olur mu?134
- C14 Çocuğum öğrenme güçlüđü çekiyor gibi. Bunun nedeni ikidillilik mi?.....135
- C15 Çocuğumun duygusal/davranışsal problemi var gibi görünüyor. Sebebi ikidillilik mi?136
- C16 Çocuğumun teşhis edilmiş özel bir problemi var (örnek: öğrenme güçlüğü, dil bozukluğu, duygusal problem). Çocukla iki dilde konuşmak yerine tek dilde mi konuşmalıyız? Çocuğumla hangi dilde konuşmalıyım?.....137
- C17 Çocuğum kekeliyor. Buna neden olan ikidillilik mi? 142
- C18 Çocuk otistik veya Asperger sendromu var. Onunla tek bir dilde mi konuşmalıyız?144
- C19 İnsanlar bir azınlık dili konuşmamızla alay ediyor. Nasıl tepki göstermeliyim?145
- C20 Çevremdeki insanlar önyargılı ve ırkçı. Ailece sadece çoğunluk dilini mi konuşmaya başlamalıyız?147
- C21 Ülkeye yeni gelmiş bir yerleşik-göçmenim. Anadilimi bırakıp ülkenin ilk diline geçiş yapmalı mıyım?.....148
- C22 İkinci dilim mükemmel değil. Çocuğumla bu dilde konuşmalı mıyım?149
- C23 Yerel bir profesyonel (örnek: doktor, psikolog, konuşma terapisti, öğretmen) bana ikidillilik karşıtı önerilerde bulundu. Bu değru mu?.....150
- C24 Anne-babanın farklı bir dil ve kültürden gelmesi, ergenlik dönemi çocukları için kayıp mı, yoksa kazanç mıdır?.....151

BÖLÜM D Okuma ve yazma Soruları

- D1 Çocuğum okumayı önce tek dilde mi öğrenmeli?.....153
- D2 İkinci bir dilde okumayı öğrenmek, ilk dilde okumakla çatışır mı?.....157
- D3 İki dilin yazısı farklıysa, okuma ve yazma öğrenmek problem olur mu?.....157

D4	Bir çocuk üç dilde birden okuryazar olabilir mi?	158
D5	Çocuk ikinci dilde okumaya ne zaman başlamalı?	159
D6	Her iki dilde okuyup yazabilmesi için çocuğuma nasıl yardım etmem gerekir?	159
D7	Okuma öğretilmede en başarılı yol hangisidir? 'Bak ve söyle', 'fonemik farkındalık', 'fonik yaklaşım', 'bütün dil' veya hangisi?.....	164
D8	Çocuğuma okuması için iki dili içeren kitaplar mı almalıyım yoksa tek dil mi?	169
D9	Çocuğumun her iki dilde okuyabilmesi için nereden kitap bulabilirim?.....	170
D10	İki farklı dilde yazmak çocuğuma zor gelir mi?	171
D11	Çocuğum okumayı yavaş öğreniyor gibi. Bunun nedeni ikidillilik mi?.....	172
D12	Çocuğumun imla sorunları var. Bunun nedeni ikidillilik mi?.....	172
D13	Çocuğuma disleksi teşhisi konuldu. Okumayı ve yazmayı bir dilde mi iki dilde mi geliştirmeliyiz?	173

BÖLÜM E Eğitim Soruları

Temel Eğitim Soruları

E1	Anaokulu çocukların ikidilliliğini nasıl destekleyebilir?	176
E2	Çocuğumun ikidilliliğini destekleyecek etkili bir kreş veya anaokulunda bulunması gereken özellikler neler?.....	178
E3	Çocuğum ikidilli bir okula gitmeli mi?.....	179
E4	İkidilli çocuğum için okul seçerken neye dikkat etmem gerekir?	181
E5	Çocuğum orta değil, ilkokulda mı ikidilli öğrenim görmeli?.....	183
E6	Okulla aynı dili konuşmuyorum. Çocuğuma ödevlerinde nasıl yardım edebilirim?	185
E7	Üniversitenin dili ortaokuldaki dilden farklı. Çocuğum üniversitede kullanılan dilde eğitim almadığı için zorlanır mı?	186
E8	Daha büyük çocuklar ikidilli eğitim görmemeli mi?	187
E9	Çocukların farklı dilde eğitim yapan bir okula geçiş yapmamaları gereken 'kritik yaş' var mı?	189

E10	Çocukların ikinci dilde sohbet edebiliyorlar. Bu, okulda o dilde eğitim görmeleri için yeterli mi?.....	190
E11	Çocuğum okulda ikinci dilde öğrenim görüyor. Evdeki dil düzenimizi değiştirmeli miyiz?	191
E12	İkidilli olmaları halinde çocuklarının iş bulmaları ne kadar kolay ya da zor olur?	193

İkidilli Eğitim Türleri

E13	İkidilli eğitimin hangi türleri vardır?.....	195
E14	Çifte Dil Okulları nedir?	196
E15	Çifte Dil Başarı okulları nedir?.....	202
E16	Uluslararası okullar nedir?	203
E17	Avrupa Okulları Hareketi nedir?	204
E18	Miras Dilde İkidilli Eğitimi nedir?	208
E19	Geçici İkidilli Eğitim nedir?	210
E20	İmmersiyon türü ikidilli eğitim nedir?.....	211
E21	Başarılı immersiyon programlarının sınıf özellikleri nedir?.....	217
E22	İmmersiyon sınıflarında hangi dil stratejileri kullanılır?.....	220
E23	İlköğretim sonunda Yoğun İkinci Dil İmmersiyonunun yeni şekli nedir?	224
E24	Ek dil desteği amaçlı Ayırma dersleri nedir?	225
E25	Yapılandırma nedir ve okulda dil öğreneneleri desteklemekte ne önemi vardır?.....	226
E26	Düzenli olarak farklı ülkelere taşınyorsak çocuğuma nasıl bir eğitim vermeliyim?.....	228
E27	Düzenli okul saatleri dışındaki Cumartesi Okulları ve Gönüllü Okullar nedir ve bunlar bir azınlık dilinin ya da ikinci dilin gelişimi açısından ne kadar yararlıdır?	229

Başarı ve Başarısızlık Soruları

E28	Çocuğumun ikidilli olması, okuldaki performansını etkiler mi?	231
E29	İki dil aracılığıyla öğrenmenin olumlu etkileri var mı?.....	233
E30	Çocuğum yeni bir dilde öğrenim görüyor. Bu, okuldaki kazanımlarını etkiler mi?	234
E31	Çocuğumun okulunda azınlık dilinde eğitim veriliyor. Bu, çocuğumun çoğunluk dilindeki gelişimini etkiler mi?	235
E32	Ev dilini konuşanlar genelde yoksul ve işsiz.	

	İş olanakları açısından çocuğumuzun çoğunluk dilinde eğitim görmesini mi sağlamalıyız?	236
E33	Çocuğum okulda başarısız görünüyor? Bunun nedeni ikidillilik mi?	237
E34	Çocuğum İkidilli Özel Eğitim Programı'na yerleştirilmeli mi?	241
E35	Çocuğum başka bir dil konuştuğu için öbür öğrencilerin tacizine uğruyor. Ne yapabilirim?	245

Sınıfta Dil

E36	Çocuğum okul sisteminde yeni bir dili tümüyle öğrenebilecek mi?	247
E37	İkidilli bir sınıfta iki dilin dengesi nasıl olmalıdır?	249
E38	Fen ve matematik, İngilizce gibi uluslararası bir dilde mi öğretilmeli?	251
E39	Çocuğumun okulu ikidilliliği desteklemiyor ve yakınlarda ikidilli okul yok. Ne yapmalıyım?	252
E40	Bir çocuğu test etmek/değerlendirmek/yönlendirmek için hangi dil kullanılmalıdır? Bu tür bir değerlendirmenin özellikleri ne olmalıdır?	254
E41	Öğretmenler ikidilli çocuklara yardımcı olmaları için eğitiliyor mu?	258

BÖLÜM F Son Sorular

F1	Dünyada ekonomi ve politikalar değişiyor. İkidillilik için bir gelecek var mı?	260
F2	Dünyada tekdilliler, ikidillilerden daha mı fazla?	262
F3	Neden bu kadar çok politikacı ikidilliliğe ve ikidilli eğitime karşı?	263
F4	İkidillilik tüm bireyler için doğal bir hak mudur?	265
F5	Çocuğumun ikidilli eğitim görme hakkı var mı (örn. hukuk önünde, doğal bir hak olarak)?	266
F6	Dil, dinimiz için önemli bir unsur. Çocuğum bu amaçla ikinci bir dil öğrenmeli mi?	268
F7	Evde özel bir lehçe / melez dil / karma dil konuşuyorum. İkidilli bir çocuk yetiştirme konusundaki önerileriniz farklı mı olur, aynı mı?	269

F8	Sağır bir çocuğum var. İkidilli bir çocuk yetiştirme konusundaki önerileriniz farklı mı, aynı mı olur?.....	271
F9	Çocuk bakımı ve çocuk gelişimiyle ilgili kitaplar ikidillilik karşısında uyarıyor? Ne yapmalıyım?	274
F10	Benzer durumdaki anne-babalarla nasıl temasa geçebilirim?	275
F11	İnternet çocuğumun ikidilliliğini etkileyecek mi?	276
F12	İkidillilik hakkında nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?	279
Sözlükçe		282
Teşekkür		312